

LITERATURĂ PENTRU COPII

Să ne reamintim lecturile copilăriei!

Gr. Alexandrescu – *Fabule*

La Fontaine – *Fabule*

G. Topârceanu – *Balada unui greier mic, Rapsodii de toamnă*

V. Alecsandri – *Pasteluri, Legenda rândunicii*

T. Arghezi – *Cartea cu jucării*

I. L. Caragiale – *Momente și schițe*

Emil Gârleanu – *În lumea celor care nu cuvântă*

B. Șt. Delavrancea – *Bunicul, Bunica, Neghiniță*

Edmondo de Amicis – *Cuore, inimă de copil*

Ioan Al. Brătescu-Voinești – *Puiul, Niculăiță Minciună*

Mihail Sadoveanu – *Domnu' Trandafir; Dumbrava minunată*

Petre Ispirescu – *Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte, Aleodor împărat, Greuceanu, Prâslea cel voinic și merele de aur*

Ion Creangă – *Amintiri din copilărie, Povestea lui Harap Alb, Fata babei și fata moșneagului, Punguța cu doi bani, Capra cu trei iezi, Poveste (Prostia omenească), Inul și cămeșa, Acul și barosul, Cinci pâni, Moș Ion Roată și Unirea, Moș Ion Roată și Cuza Vodă*

Mihai Eminescu – *Făt - Frumos din Lacrimă*

Ioan Slavici – *Zâna Zorilor, Doi feți cu stea în frunte*

Vladimir Colin – *Povestea ursului cafeniu*

Frații Grimm – *Scufița Roșie, Cenușăreasa*

H. Christian Andersen – *Degețica, Fetița cu chibrituri, Soldatul de plumb, Rățușca cea urâtă*

Charles Perrault – *Frumoasa din pădurea adormită, Scufița Roșie*

Ionel Teodoreanu – *La Medeleni (vol. I)*

Constantin Chiriță – *Cireșarii (vol. I)*

Cezar Petrescu – *Fram, ursul polar*

Radu Tudoran – *Toate pânzele sus!*

Mark Twain – *Prinț și cerșetor, Aventurile lui Tom Sawyer*

Hector Malot – *Singur pe lume*

J. Rowling – *Harry Potter* (1 volum)

Daniel Defoe – *Robinson Crusoe*

C.1.

Conceptul de literatură pentru copii

Omul, spre deosebire de alte ființe, are ca atribut definitoriu **gândirea**, reprezentând acel stadiu evolutiv al materiei, în care **eul uman** se separă în **obiect** și **subiect** al cunoașterii, în care se cunoaște pe sine însuși.

Conștiința umană presupune posibilitatea unei alte existențe pe plan ideatic, **universul artistic**, un univers creat prin artă și cunoscut prin artă (cf. Parfene, Constantin – *Teorie și analiză literară*, Editura Științifică, București, pp. 11-12).

Literatura s-a născut din necesitatea omului de a cunoaște și a se cunoaște, a vieții și a supraviețui, a comunica și a se comunica. Fiind o ființă socială, omului îi este caracteristică situația colocvială, plăcerea trăită în actul comunicării trebuie înțeleasă ca transmiterea unor gesturi, atitudini și comportamente ancestrale ale situațiilor primare când omul preistoric a ajuns la revelația conștiinței de sine. Dialogul este cunoscut ca una din modalitățile prin care oamenii se găsesc și se cunosc reciproc, lumea existând în pluralitatea povestirilor, comunicate prin cuvânt, prin rostire, gesturi, mimică.

Astfel, *literatura pentru copii, ca artă a cuvântului, transfigurează realitatea în toată complexitatea ei, oferind copilului un bogat univers de gândire și sentimente, stimulând interesul și pasiunea acestuia pentru cunoaștere.*

Literatura pentru copii este o componentă importantă a literaturii naționale, incluzând *totalitatea creațiilor care, prin profunzimea mesajului, gradul de accesibilitate și nivelul realizării artistice, sunt capabile să intre într-o relație afectivă cu cititorii lor, copiii.*

Se poate observa faptul că se pune un accent deosebit, pe lângă gradul de accesibilitate, pe profunzimea mesajului și pe nivelul realizării artistice, dovedindu-se, astfel, rolul hotărâtor pe care îl are funcția artistică în existența unei opere literare, așa cum observa I. Pascadi (în *Nivele estetice*, Editura Academiei, București, 1972, p.140):

„Prima funcție a operei (literare) este aceea de a fi operă, de a exista ca un organism autonom cu o finalitate proprie și numai astfel va putea ajunge să îndeplinească vreun loc în afară.”

Dragostea pentru literatură se poate dezvolta la copii încă de la vârsta preșcolară, ceea ce nu înseamnă o renunțare la exigențele esteticului, ci o sensibilizare a micilor ascultători prin intermediul forței expresive a limbajului artistic.

Rolul hotărâtor în dezvoltarea sensibilității artistice a copiilor îl joacă, pe lângă părinți, educatoarea și apoi învățătorul, care trebuie să aleagă opere accesibile vârstei preșcolare și școlare mici, prin care să cultive gustul estetic al copiilor, discernământul critic, să realizeze educația intelectuală, estetică și morală.

Aplicații. Indică trei aspecte pentru care ai recomanda povestea *Capra cu trei iezi* de Ion Creangă în învățământul preșcolar, respectiv primar, pentru formarea și dezvoltarea comportamentului moral-civic.

Genuri și specii literare accesibile copiilor de vârstă preșcolară și școlară mică

GENUL LIRIC. Un rol deosebit în dezvoltarea sensibilității copiilor și în formarea viitoarei personalități îl joacă *operele lirice*. Aceste creații dezvăluie prezența directă a eului liric, transmițând emoția artistică printr-un limbaj afectiv, ce implică o mare densitate de sugestii. Treptat, copiii vor ajunge să identifice „imaginile frumoase”, devenind sensibili la expresivitatea limbajului poetic, cultivarea acestei sensibilități este o sarcină permanentă a educatoarei și a învățătorului care trebuie să-i îndrume pe copii spre cunoașterea și evidențierea ideilor poetice, spre relevarea imaginilor artistice ale textului, reușind astfel să identifice mesajul operei lirice.

Exemple. Printre creațiile lirice studiate în clasele mici putem aminti *cântecul de leagăn, doina, colinda, pastelul, poeziile despre copilărie, viețuitoare, natură, poeziile despre patrie și eroi*.

GENUL EPIC pune în prim plan povestirea, copilul fiind atras de desfășurarea epică, deseori identificându-se cu personajele basmelor citite. Prin intermediul literaturii copilul „poate realiza o binevenită dedublare a sa atunci când se recunoaște în altul. Înainte de a putea înțelege că «eul» său se află necesarmente în contact cu alte «euri», el își află un alter ego multiplicat în fiecare personaj cu care simpatizează: copil, zână, prinț, iepure, gândăcel etc.”, subliniază Bianca Bratu în *Preșcolarul și literatura* (studiu și antologie), EDP, București, 1977, p.15.

Exemple. Dintre speciile genului epic în versuri, sunt recomandabile copiilor *fabula și legenda*, iar dintre cele în proză – *povestirea, legenda, basmul, povestea, snoava, romanul de aventuri* sau *cel științifico-fantastic, literatura de informare științifică*.

GENUL DRAMATIC. Operele în care predomină dialogul și monologul sunt foarte îndrăgite de copii, *genul dramatic* demonstrându-și accesibilitatea la această vârstă prin specii ca *feeria și poemul fantastic*. Teatrul pentru copii construiește un univers miniatural, personajele fiind copiii sau reprezentările alegorice, conflictul este simplu, pentru a putea fi urmărit cu ușurință, iar deznodământul pune în evidență victoria binelui, a adevărului, a cinstei, contribuind la dezvoltarea gustului estetic și la educarea intelectuală și morală a copiilor.

Exemple. Dramaticul este oglindit prin *poveștile și basmele dramatizate*, copiii asumându-și cu plăcere *jocul de rol*.

C.2.

CREAȚII POPULARE ÎNDRĂGITE DE COPII

2.1. Caracteristicile folclorului literar.

Folclorul literar constituie un capitol însemnat al istoriei literaturii române, încifrând, într-un limbaj propriu, idealurile și aspirațiile oamenilor, este un domeniu cu o evoluție proprie. Folclorul literar pentru copii are o vechime foarte mare, cuprinzând creații orale ce însoțesc jocurile copiilor. De-a lungul timpului, folclorul literar pentru copii a cunoscut diverse forme de manifestare, având o circulație mare în spațiul românesc, cu următoarele trăsături specifice:

caracterul tradițional – marchează ancorarea mai puternică în tradiție a culturii populare, conservatorismul ei puternic; cultura populară evoluează nemijlocit din formele primare ale culturii, coexistând tendința de a păstra tradiția și de a o înnoi;

caracterul colectiv – arată că o creație populară exprimă o conștiință colectivă, la realizarea faptului folcloric contribuind succesiv numeroși creatori, astfel faptul folcloric este o creație colectivă în timp;

caracterul oral – este o trăsătură distinctivă a folclorului numai la nivelul literaturii și al sistemului de credințe și superstiții transmise prin viu grai, oralitatea este un mod propriu de existență și manifestare, care îl leagă în mod propriu pe interpret de auditor, permițând ca, la fiecare actualizare a sa, creația să devină un ecou al sentimentelor și aspirațiilor grupului uman (copiilor) care o ascultă;

caracterul anonim – este o consecință a mentalității mediilor păstrătoare și creatoare de folclor, s-a impus ca trăsătură definitorie a creației populare pe măsură ce s-a instituit și accentuat diferența între cultura orală și cea scrisă;

caracterul sincretic – implică simultaneitatea diferitelor forme de artă la elaborarea, inovarea și realizarea creației; în folclor, muzica și poezia, povestirea și jocul mimic, dansul conlucrând la realizarea operei artistice.

Creații folclorice folosite în jocurile copiilor

a. Cântecule-formulă, aparținând fondului ancestral românesc, exprimă relația omului cu natura, având forță magică, fiind însoțite de anumite practici sau ritualuri. Modalitatea artistică este invocarea (soarelui, a lunii, a ploii, a unor plante și animale), arătând dorința copilului de a influența apariția/desfășurarea unor evenimente din natură.

Exemple.

Sunt frecvent întâlnite ***invocările adresate astrelor***:

„Ieși, soare, din ’nchisoare „Lună, lună, nouă,

Că te-așteaptă-o fată mare Taie pâinea-n două

Cu cercei de ghiocei Și ne dă și nouă

Cu salbă de nouă lei; Ție jumătate

Ieși, soare, din ’nchisoare Mie sănătate.”

Căci te tai

C-un mai,

C-un pai,

Cu sabia lui Mihai.”

Unul dintre cele mai cunoscute *cântece-formulă este adresat melcului:*

„Melc, melc, Și bea apă caldă:

Codobelc, Și te du la Dunăre

Scoate coarne bourești Și bea apă tulbure...”

Și te du la baltă

Ritul de provocare a ploii este însoțit de jocul paparudelor, ținut la date fixe (a treia joi după Paști, de Sângeorge, de Rusalii, la solstițiul de vară) sau când sunt ani secetoși, fetele, dansând, invocă ploaia:

„Paparudă, rudă, Unde-or da cu plugul,

Ogoarele udă, Să taie ca untul;

Ploile să curgă, Unde-or da cu sapa,

Fără de măsură, Să tâșnească apa,

Cu găleata, leata, Să crească spicul

Peste toată gloata; Nalt cât plopul,

De joi până joi Bobul de grână

Să dea nouă ploi, Cât un fus de lână

Ploi de ale mari, Și s-aveți parte

Pentru mari plugari, Numai de bucate.”

b. Recitativele-numărători sunt alcătuite din grupuri de versuri, într-o ritmică precisă, rostite cu scopul de a se alege, prin eliminare, copilul care va avea un anumit rol în joc. Recitarea este însoțită de o gesticulație specifică.

Sunt surprinse imagini realiste din mediul școlar, familial, social, se trece de la ironie și umor până la satiră, obținându-se efecte stilistice originale prin:

asocierea versurilor constituite din silabe fără sens cu versuri logice;

adăugarea sau eliminarea unor părți ale cuvintelor, păstrându-se sau nu sensul acestora, accentul punându-se pe mișcarea ritmică, repetată.

Prin aspectul lor ludic, prin umor și prin muzicalitatea versurilor, recitativele-numărători sunt atractive, contribuind la dezvoltarea auzului fonematic al copiilor și la înlăturarea defectelor de vorbire.

Aplicații.

Indică modul cum s-a obținut un efect stilistic original în cele două

recitative-numărători:

„Unichi, „Uniele, dodiele,

Dunichi, Caraili, caracaș,

Tri, Taie popa iepuraș,

Patrichi, După moara Hâncului

Azna, După podu turcului,

Pazna, Ranțuș, panțuș....”

Doina,

Epârchi,

Cioc,

Boc,

Treci la loc!”

c. Cântecele care însoțesc jocurile copiilor au, în general, o formă

dialogată, unele jocuri amintesc diferite aspecte ale muncii (Zidul, Țăranul e pe câmp, De-a pânza, Podul de piatră), altele imită aspecte din viața animalelor.

Versurile sunt legate de joc, marcând fie desfășurarea acestuia, fie doar

momentul de început:

„Cuibu, cuiburele, sau „Ca la măr, ca la păr,

Toate păsărele Dinte, dintelaș,

Schimb!” Ieși afară, copilaș!”

d. Versurile cumulative s-au desprins din basme sau snoave, devenind independente, având o altă funcție. Principalele modalități artistice întâlnite sunt paralelismul și repetiția:

„Zăresc un prinț călare.... ia, o....

Ce face prințul aicea? ... ia, o

El caută să se-nsoare ia, o.... ”

- Pe cine o să ia?

..... ia, o....

- Pe mine!

.....ia, o.....

”

Păcălelile, glumele copiilor reflectau umorul și spontaneitatea acestei

vârste:

„Cine bine va cânta, Un covrig va câștiga,

Cu-cu ! Cu-cu ! Cucuriguuuu! Oare cui să-i dăm covrigu’?”

Frământările de limbă contribuie la însușirea corectă a unor sunete sau cuvinte dificile, contribuie la dezvoltarea atenției, spiritului de observație, memoriei și perspicacității elevilor.

Exemple de frământări de limbă:

Nici n-a zis și zici c-am zis, când oi zice chiar oi zice ca să zici c-am zis ce-oi zice.

Capra calcă piatra, piatra crapă-n patru, crăpa-i-ar capul caprei cum a crăpat piatra-n patru.

Soră Sară, n-ai sărit asară să vezi carnea cum se sară?

E pestriță prepelița pestriță, dar mai pestriți sunt puii prepeliței pestrițe din neamul prepelițelor pestrițe.

Stanca stă-n castan ca Stan.

Bucur se bucură că Bucurel s-a întors bucuros din București.

Sor’ - ta, dacă-i vie, spune-i ca să vie azi în deal la vie.

Cerce cei ce cer cerceii!

Ține minte: când te minte fără minte, nu te minte și în simțăminte, dar când te minte în cuvinte pregătite dinainte-n minte, ia aminte că te minte și în simțăminte.

Lirica populară

Lirica populară este genul cel mai accesibil noului, este expresia directă a sentimentelor și trăirilor omului din popor, reflectând stări sufletești de adâncă intimitate, manifestându-se unitar pe întreg teritoriul românesc.

„Forma ei de artă se întemeiază – pretutindeni la poporul român – pe anumite constante tradiționale străvechi: versul de 5-6 și 7-8 silabe, rimele în asonanță, fluența asocierilor de idei, sentimente și imagini care diminuează până aproape de inexistență apelul la închegări strofice riguroase. În schimb, impune folosirea unor procedee stilistice, care facilitează expresia: marcarea începutului și a pauzelor interioare prin versuri cu «frunză verde», seriile de imagini tipice – un fel de piese prefabricate – întemeiate îndeosebi pe paralelismul natură – om, precum cele ale peisajului alpin simbolizând dorul

.....” se remarcă în *Istoria literaturii române*, vol.I, Editura Academiei, București, 1964, p. 136-137 (subl.ns.).

Poezia populară este apreciată, încă de romantici, ca expresie a specificului național, oglindă a sufletului popular și document istoric, fiind apreciată ca operă artistică și izvor nesecat de inspirație pentru literatura cultă. Opera populară este rezultatul unei abstractizări din nenumăratele variante cunoscute, este o operă deschisă; procesul de creație în folclor este durativ, corespunde cu procesul de circulație, este o operă anonimă, a unei colectivități creatoare de folclor, este orală, fiind transmisă prin viu grai.

Să ne reamintim...

Operele populare se pot clasifica potrivit genurilor literare:

GENUL LIRIC

GENUL EPIC

GENUL DRAMATIC

┐ = doina

┐

în versuri:

┐ = capra/țurca/brezaia

┐ = colinda (propriu-zisă)

○

balada

┐ ⊆ cerbul

┐ ⊆ sorcova

○

legenda

┐ ⊆ ursul

┐ ⊆ cântecul de leagăn

○

poezia obiceiurilor

┐ ⊆ Vicleimul/Viflaimul

┐ ⊆ cântecul istoric

┐

în proză:

┐ ⊆ cântecul de joc

○

legenda

┐ ⊆ strigăturile

○

snoava

○

povestea/basmul

GENULUI AFORISTIC îi aparțin:

proverbul

zicătoarea

ghicitoarea/cimilitura

a. Doina este „cântecul specific al poporului român, exprimând melancolia nici prea grea, nici prea ușoară a unui suflet care suie și coboară pe un plan ondulat indefinit, tot mai departe, iarăși și iarăși...” (Lucian Blaga), „de o vechime imemorabilă ” (B.P. Hasdeu).

În doină se reflectă „dorul unui suflet care vrea să treacă Dealul sorții și care totdeauna va mai avea de trecut încă un deal”(Lucian Blaga), „în doină se exprimă duioșia unui suflet care circulă sub zodiile unui destin dulce-amar ce-și are suișul și coborâșul, înălțările sau cufundările de nivel, în ritm legănat, monoton și fără sfârșit ”(idem).

Doina exprimă o melancolie adâncă, ea are mai multe denumiri regionale: *doiniță, cântec de codru, cântec de frunză, cântec lung, horie, cântec trist*.

Vasile Alecsandri folosește pentru prima dată termenul de „doină”, denumind prin el toate creațiile populare lirice. Doina există de la Marea Mediterană până la Marea Baltică, ea a fost legată de viața pastorală, a fost generată de anumite instrumente muzicale (fluierul, cimpoiul, tilinca).

Exemple

Doinele se clasifică, după criteriul tematic, în:

doine de dragoste și de dor

doine de ciobănie

doine de înstrăinare

doine de cătănie

doine de revoltă socială (de haiducie)

doine de singurătate.

b. Cântecul de leagăn are un conținut limitat ca tematică, exprimat în forme simple, de o forță emotivă impresionantă, exprimând așteptările și speranțele mamei legate de viitorul copilului. Prin tematică și prin trăsăturile muzicale se apropie de folclorul copiilor: „Cântecul de leagăn a luat naștere din necesitatea practică de a crea o atmosferă de calm, de monotonie, necesară adormirii copilului mic. Procedeele și mijloacele de expresie poetico-muzicale, caracterizate prin simplitate și muzicalitate, cu bogate valori afective, dovedesc experiența de veacuri a poporului, care a observat efectul liniștitor al ritmurilor kinestetice (legănatului) și muzicale.” (*Istoria literaturii române*, Editura Academiei, București, 1964, p.174).

Dragostea profundă a mamei este exprimată cu o deosebită duiosie și gingășie:

„Nani, nani, copiliță, Draga mamei garofiță, Că mama te-a legăna Și pe față te-a spăla Cu apă de la izvoare

Ca să fii ruptă din soare.”

Versurile, fiind cântate în ritmul legănatului, conțin diminutive („copiliță”, „garofiță”), rime interioare („nani, nani... – draga mamei...”), repetări de cuvinte melodioase, invocații și exclamații pline de duiosie.

Prin cântecul de leagăn copilul pătrunde în universul fermecat al sunetului și al cântecului, de multe ori dragostea ocrotitoare a mamei fiind exprimată figurat, cu elemente preluate din lumea basmului:

„Nu te teme tu de zmei /

I-o goni mama pe ei, Nu te teme de moroaie,

Cârțițoi și cârțițoaie,

Că le dă mama bătaie.”

c. Cântecul istoric este considerat de majoritatea folcloriștilor o specie hibridă, care oscilează între baladă, cântecul voinicesc-haiducesc și cântecul propriu zis, motivul inițial constituindu-l faptul istoric, dar eroii sunt evocați, de cele mai multe ori, liric. Cântecurile istorice prezintă eroi proveniți din popor (Horia, Avram Iancu, răsculații din 1907); ele s-au născut sub presiunea evenimentelor, interesul conținutului lor scăzând în momentul în care intervin evenimente noi care solicită atenția maselor, de aceea valoarea artistică a acestor cântece nu se

poate ridica la nivelul celorlalte specii lirice, căci nu pot trece printr-un proces îndelungat de cizelare.

Exemple

Iată două cântece istorice aparținând unor epoci diferite:

1. „Om ca Iancu n-au mai fost,

C-o pus iobăgia jos

Pân' domnii de seamă-o băgat,

Iobăgia o-ngropat.”

2. „Vlaicule, pui de țăran, Dumnezeu ți.a dat un plan Ca să-ți faci aeroplan.

Tu, noaptea, când te culcai, Tot aeroplan visai,

Te sculai și le făceai

Și peste Carpați zburai...”

d. Cântecul de joc este acel text poetic care se cântă pe melodiile anumitor dansuri populare, fiind cunoscut și răspândit mai ales în Transilvania și în Maramureș:

„Joacă-mă, bade, să-mi placă, Că și io-s fată săracă, Joacă-mă să fiu jucată,

Să îți pomenesc odată. Ori mă joacă cum îi lumea, Ori te lasă la minunea.”

De multe ori jocul este însoțit de indicațiile conducătorului jocului, formulate poetic pentru a sugera schimbările în configurația și ritmurile dansului:

„Foaie verde, spic de grâu,

Irindeaua sus la brâu

Și-o pană de porumbiță

Și la stânga, fa, fetiță.”

e. Strigăturile sunt atestate încă din 1780 de Samuil Micu, apoi tot mai mulți oameni de cultură pomenesc de acest obicei al românilor de a „striga” la joc.

Denumirea lor sugerează izbucnirea elementară a sentimentelor de bucurie provocate de dansul popular, strigăturile fiind numite și *țipături*, *țipurituri*, *iuituri*, *ciote*, *strigete*, *chiuituri* și, în Bihor, *descânțete* (cu sensul de „poezie fără însoțire muzicală”).

Strigătura este scandată în timp ce se cântă o melodie de joc, **strigătura de joc** având rolul de a preciza ritmul mișcărilor în timpul dansului:

„Numai lin și lin și lin, Ca soarele prin senin, Ca luna prin nourele,

Ca dorul mândruții mele.”

Pentru a evidenția calitățile fizice și morale ale ființei iubite se utilizează

strigătura de iubire:

„Nu știu, lună-i ori lumină, Ori mândruța-i prin grădină? Nu știu-i lumină ori lună, Ori mândra-i cu voie bună?”

Prin **strigătura satirică** sunt definite laturile antagoniste ale vieții, se creează adevărate schițe caracterologice:

„Unde șede urâtul, Se-nnegrește pământul; Unde șede dragostea, Se-nverzește pajiștea.”

Forma concisă, de regulă patru versuri, apropie strigătura de epigrama cultă. Procedeele artistice utilizate sunt:

relatarea interpersonală, prin câteva linii, a portretului moral: „Fată mare, fată mare,

De nimica nu e-n stare. Nici nu coase, nici cârpește, Dar la măritat zorește!”

falsul monolog:

„Gineri-m-aș, gineri, De cosit nu știu cosi,

Numa-a strânge și-a ochi; De săpat nu știu săpa, Numa-a strânge și-a țuca.”

- *relatarea lapidară, obiectivă, constatatoare*: „La o casă, șapte fete,

Cu fântâna sub perete, Tatăl lor moare de sete! ”

- *conversația imaginară, pseudo-dialogul*: „Măi băiete, măi băiete,

Mândra ta pierde de sete, Cu izvorul sub părete! L-oi muta izvoru-n tindă, Numai ușa s-o deschidă.
„

Strigătura nu se rostește doar la jocul de duminică ori de sărbători, ea poate însoți anumite momente ale spectacolului nunții (plecarea miresei, prezentarea găinii, primirea miresei de către soacră), strigătura de nuntă fiind uneori duioasă, alteori veselă, de o puternică vibrație lirică:

„ Ieși afară, soacră mare,

Și te uită-n răsărit,

De vezi un căruț gătit!

În mijlocul carului,

Este raza soarelui.

Dar nu-i raza soarelui,

Că-i mireasa mirelui.”

Vă rog să va printați materialul trimis și să-l citiți. Ne vedem MARȚI la orele 14.10.

Prof. dr. Erdeli